

NOTAT

- magasin om demokrati og Europa

Tema: Dørene til Europa lukkes

Ingrid Stage:
**Vi er bare fuld-
stændig ekstreme**

Dansk Flygtningehjælp:
**EU's asylpolitik
er krakeleret**

TEMA:

Døren til Europa lukkes

EU har sat sig for at vedtage en egentlig fælles asylpolitik i de kommende år. Det kan læses i det tommetykke Stockholm-program, der fastlægger ambitionerne for EU's udvikling på hele det retspolitiske område frem til slutningen af 2014. De politiske realiteter ser anderledes ud for tiden. Asylpolitik er en varm kartoffel, og der er så mange forskellige interesser rundt om bordet, når ministrene mødes, at EU bevæger sig i slow motion.

Det er dog i nogen grad et synsbedrag. Nok kniber det med den fælles politik for asylansøgere, men bevogtningen af EU's ydre grænser er styrket, og et antal aftaler om tilbagesendelse til tredjelande af mennesker, der forsøger at krydse grænsen, er begyndt at virke for alvor. Dette har gjort flugten til Europa langt sværere og langt mindre tiltrækkende. Antallet af illegale grænseoverskridninger er nogle steder faldet som en sten. Og sammen med andre typer flygtninge, er antallet af asylansøgere kraftigt for nedadgående.

Danmark har et forbehold for den fælles retspolitik, men forbehold eller ej, så er Danmark med i broderparten af den politik, som nu giver resultater. Derfor er spørgsmålet herhjemme både om vi selv respekterer de internationale forpligtelser, vi har, og om EU gør det. At dørene til Europa er ved at blive lukket mod syd i Middelhavet, mod øst ved den polske grænse, og mellem Grækenland og Tyrkiet, er en vigtig del af den diskussion.

red

Libyen lukker døren til

Antallet af bådflugtninge fra Syd, der ankommer til Europa er styrtdykket. En aftale mellem Italien og Libyen har næsten lukket en af dørene mellem Europa og Afrika.

GRÆNSELUKNING. Billedet af afrikanske bådflugtninge, som i tusindtal søger over Middelhavet mod Europa i miserable fartøjer, har længe været et dramatisk symbol på fattigdom i Syd og flugten mod Nord. Men i det seneste år er der sket et markant fald i antallet af "illegale grænseoverskridelser". I havet nord for de libyske farvande, blev kun 150 forsøg opdaget i de første tre måneder af 2010, ifølge EU's grænseagentur Frontex. Det skal sammenlignes med 5.200 opdagelser i de første 3 måneder af 2009 og 1.500 tilfælde i de sidste tre måneder af 2009. At tallet altså er faldet som en sten siden midten af 2009, skyldes en aftale mellem Italien og Libyen, som trådte i kraft i maj 2009. Nu har også EU efter lang tids forhandlinger indgået en aftale med Libyen, og det er

ikke uproblematisk, siger Amnesty International.

Italien betaler grænsekontrol

Aftalen mellem Libyen og Italien blev indgået i august 2008 som en del af en større samarbejdsaftale, hvor samarbejde mod illegal immigration var et vigtigt element. Udover en aftale om at styrke kontrollen ved Libyens grænser på land – med økonomisk bistand fra Italien og EU, har landene også lavet en aftale om overvågning på havet. Et formål Italien har leveret udstyr til at opfylde. Og Italien lægger stor vægt på den del af samarbejdet. Da 471 mennesker, blev sendt tilbage til Libyen (i italienske skibe) i de første dage af maj 2009, beskrev Italiens indenrigsminister Maroni operationerne som "en historisk succes".

Forside: En afrikamer eskorteres af spansk politi efter hans ankomst til Gran Canaria.

Europa

På kant med konventioner

Tilbagesendelse er en hjørnesteen i aftalen. Migranter, der kommer fra Libyen bliver uden videre sendt tilbage af Italien, og her opstår et problem under international ret. Libyen har nemlig ikke så gode kort på hånden, hvad angår internationale konventioner.

Landet har nemlig ikke underskrevet Genève-konventionen om flygtninge, har intet nationalt asylsystem, og er ofte blevet anklaget for alvorlig vold mod immigranter. FN's flygtningehøjkommissariat, UNHCR, blev endda i juni 2010 beordret til at lukke deres operationer i Libyen af myndighederne.

Samme dag havde UNHCR udtrykt bekymring på et pressemøde, fordi italienske og maltesiske myndigheder ikke havde reageret på et nødsignal fra en synkende båd med tyve eritreiske flygtninge om bord. Der gik 24 timer før båden blev opbragt af en libysk patruljebåd, selvom båden befandt sig i Maltas farvand. Episoden forklarer den varme maltesiske støtte til aftalen

mellem Libyen og Italien. Den er en måde at imødegå migration til øen.

Omkostningen er, at flygtningsrettigheder tilsidesættes. Meget tyder nemlig på, at mange af dem som søger til Italien i princippet har en ret til at gøre det. I 2008, søgte 75% af dem, som kom til Italien ad søvejen om asyl, og af dem fik 50% international beskyttelse af en eller anden type. I dag når de fleste end ikke den italienske kyst.

EU-aftale trods overgreb

Kritik af denne art afvises af de italienske myndigheder, som mener at tilbagesendelserne er berettigede. Men menneskerettighedsorganisationer som Amnesty International og Human Rights Watch har skarpt kritiseret Italien og Malta for denne praksis, som de mener er i strid med både Genèvekonventionen om flygtninge og med torturkonventionen, der forbyder udvisning af mennesker til et land, hvor der er fare for at de bliver tortureret eller udsat for anden umenneskelig behandling.

Italienske grænsebetjente råber ordrer til afrikanske migranter ved den italienske ø Lampedusa i maj 2005. Det foregående døgn var 600 afrikanere, et rekordstort antal, nået i land på øen. I dag når kun få italiensk territorium.

Til trods for de problemer har også EU taget skridt til et tættere samarbejde med Libyen på området. EU har, fremgår det af Kommissionens *Country Strategy Paper and National Indicative Programme* støttet Libyen i migrationssager siden EU løftede sine sanktioner imod Libyen i 2004. EU har givet Libyen finansiel og teknisk assistance via det såkaldte Aeneas-program allerede i 2004, og senere via "Asylum and Migration" program til projekter om grænsekontrolsamarbejde mellem Libyen og Niger. Det kan også læses i ovennævnte rapport at Kommissionen overvejer at give yderligere ca. 150 millioner kroner inden for migrationsområdet til Libyen.

Uklar aftale

Og nu er brikkerne ved at falde helt på plads i forhandlingerne mellem EU og Libyen.

Den 5. oktober 2010 underskrev EU-Kommissionen og Libyen en aftale om "migrationssamarbejde", hvor EU skal hjælpe Libyen med grænsekontrol med en bred vifte af midler.

Ved underskrivelsen af den nye aftale udtalte EU-kommissær Cecilia Malmström:

»Det er mit mål at sætte beskyttelsen af grundlæggende rettigheder for alle involveret i migration og asylproblemer i centrum for vores bestræbelser i forholdet til Libyen. Dagsordenen for samarbejdet vil sætte os i stand til at fremme initiativer, der sigter mod en bedre beskyttelse og hjælp til at sikre migranter og flygtningsrettigheder.«

Hvad det præcist indebærer er dog ikke tydeligt. Aftalen har allerede været kritiseret for at være "uklar" af Amnesty International, som mener, at det ikke er til at vide, hvad EU egentlig har underskrevet.

»Aftalen nævner blandt andet et samarbejde om byrden fra anerkendte flygtninge og afviste asylansøgere, men der står ikke noget om, hvad det indebærer,« siger Annelise Baldaccini fra Amnesty International til EUObserver.com.

Spørgsmålet er derfor om EU – som Italien – kan komme til at vægte ønsket om at holde Afrikas fattige væk fra EU's grænser højere end forpligtelserne under internationale konventioner om flygtningsrettigheder. ♦

En græsk grænsebetjent kontrollerer papirer ved grænsen til Tyrkiet.

Nu på land

Operation Poseidon

Grækenland har bedt EU om hjælp til at lukke grænsen til Tyrkiet. Derfor er et nyt EU-grænsekorp med dansk deltagelse nu kommet i aktion for første gang.

GRÆNSEPOLITI. Den 2. november kom en ny type EU-grænsekorp i aktion for første gang. Det skete da 175 betjente fra 24 europæiske lande, herunder Danmark, tog opstilling ved grænsen mellem Grækenland og Tyrkiet i et forsøg på at stoppe ulovlig indvandring fra øst. Hver dag krydser op mod 350 illegale immigranter en 12,5 km. strækning på grænsen mellem Tyrkiet og Grækenland. For at dæmme op, har EU nu sendt styrker til området.

EU's første landoperation

Betjentene er under ledelse af EU's grænseagentur Frontex, der står for at beskytte EU's ydre grænser mod ulovlig immigration. Frontex har siden 2006 under navnet Operation Poseidon, hjulpet de græske myndigheder med at patruljere farvandet mellem Grækenland og Tyrkiet. Men i den

seneste tid er immigrationen over vand svundet ind med 65%, mens immigrationen over land er vokset med 37%. Derfor er brændpunktet nu på land.

Den situation har de græske myndigheder ikke kunnet håndtere. Derfor anmodede den græske regering den 24. oktober 2010 Frontex om at få indsat en såkaldt RABIT-enhed (Rapid Border Intervention Team) i dette område, og allerede en uge efter blev de første dele af styrken sat ind i grænseområdet. Det er første gang, RABIT er kommet i aktion. Hidtil har Frontex' operationer begrænset sig til indsatser på havet.

Asylsystem brudt sammen

Ifølge Dublin-forordningen, som gælder for alle lande i EU, skal en immigrants sag behandles i det EU-land, immigranten

først kommer til. Det betyder, at afviste asylansøgere i et hvilket som helst EU-land, som er kommet ind i EU gennem et andet EU-land, skal sendes tilbage til det EU-land, de først kom ind i. Rigtig mange afviste asylansøgere i EU skal derfor sendes tilbage til Grækenland. Der mødes de af kaotiske og svære forhold.

Hvis man ser på statistikken for asylansøgere i Grækenland, skulle man ellers ikke tro, der var noget stort problem. Tal fra juni 2009 til juni 2010 placerer landet på en 10. plads i EU med 10.850 asylansøgninger, og antallet er dalet kraftigt i de seneste par år. Men problemet er, at hele det græske asylsystem er brudt sammen. Forholdene i asylejrene er forfærdelige og brud på menneskerettighederne er hverdag. UNHCR har beskrevet situationen for asylansøgende i Grækenland som "en

Tre fjerdedele i 5 lande

I EU bor der ca. 20 millioner mennesker, som kommer fra lande uden for EU. Desuden findes der 11,9 millioner EU-borgere, som bor i et EU-land, der ikke er deres hjemland. Af de 20 millioner kommer den største gruppe, 6 millioner, fra andre europæiske lande, 4,7 millioner fra Afrika, 3,7 millioner fra Asien og 3,2 fra det amerikanske kontinent. Udenlandske borgere er derfor 6,2% af EU's samlede befolkning (EU27). Mere end 75% af udenlandske borgere i EU27 bor i 5 lande; Tyskland, Spanien, Storbritannien, Frankrig og Italien.

Sydafrika tager lige så mange som hele EU

Tørre tal om EU og verdens flygtninge.

STATISTIK. Ifølge FN's Flygtningehøjkommissariat UNHCR var antallet af personer, der var drevet på flugt i 2009 43,3 millioner. Det tal har ikke været større siden midten af halvfemserne. Heraf regnes 15,2 millioner som egentlige flygtninge, deraf er 4,8 millioner palæstinensere.

Men det er langt fra alle, som banker på EU's dør. Faktisk er det kun 1,7 million eller 16% (2008) af verdens flygtninge, der befinder sig udenfor den region, de stammer fra. Derfor er det fattige u-lande, som er vært for 80 procent af verdens flygtninge. Således er Pakistan hjem for 1,7 millioner flygtninge, Iran huser 1,1 millioner og Syrien 1,05 millioner.

På globalt plan var antallet af asylansøgere 983.000 i 2009 (kilde: UNHCR). Af dem tog de 27 EU-lande imod 260.730 ansøgninger eller 28,2%. Sydafrika, som er det land der tager imod flest asylansøgninger tog, til sammenligning, imod 222.000 ansøgninger eller 24% af alle verdens asylansøgende. Altså næsten lige så mange som hele EU.

Færre asylansøgere

I 2002 var antallet af asylansøgere i EU 424.180, men allerede i 2006 var tallet faldet til 200.000. I 2008 steg antallet en smule til 255.730, og stod i stampe i 2009 med 260.670 asylansøgende (+1,8%). Tallet er nu igen dalende. I 2010 var der 15.000 færre asylansøgninger i de første seks måneder i 2010 sammenlignet med de samme måneder i 2009. I det hele taget kan det siges, at antallet af asylansøgere i EU (og Danmark) er faldet markant i de seneste 10 år.

Mens 260.730 søgte asyl i EU i 2009, fik 78.800 et positivt svar på deres ansøgning det samme år. (39.300 fik flygtningestatus, 29.900 fik såkaldt "anden beskyttelse", mens 9.600 fik opholdstilladelse af humanitære grunde.) Selvom der ikke nødvendigvis er en direkte sammenhæng mellem antal ansøgninger og antallet af givne opholdstilladelser, kan man se, at antal opholdstilladelser i forhold til antal asylansøgninger er 30% for 2009 og 29,4% for 2008. ♦

humanitær krise", og flere lande, herunder Norge, Sverige og Island, har i forlængelse af opfordringer fra UNHCR, besluttet ikke at sende flygtninge tilbage til Grækenland før situationen forbedres. Blandt undtagelserne er Danmark, som stadig sender asylansøgere tilbage til landet.

En pukkel

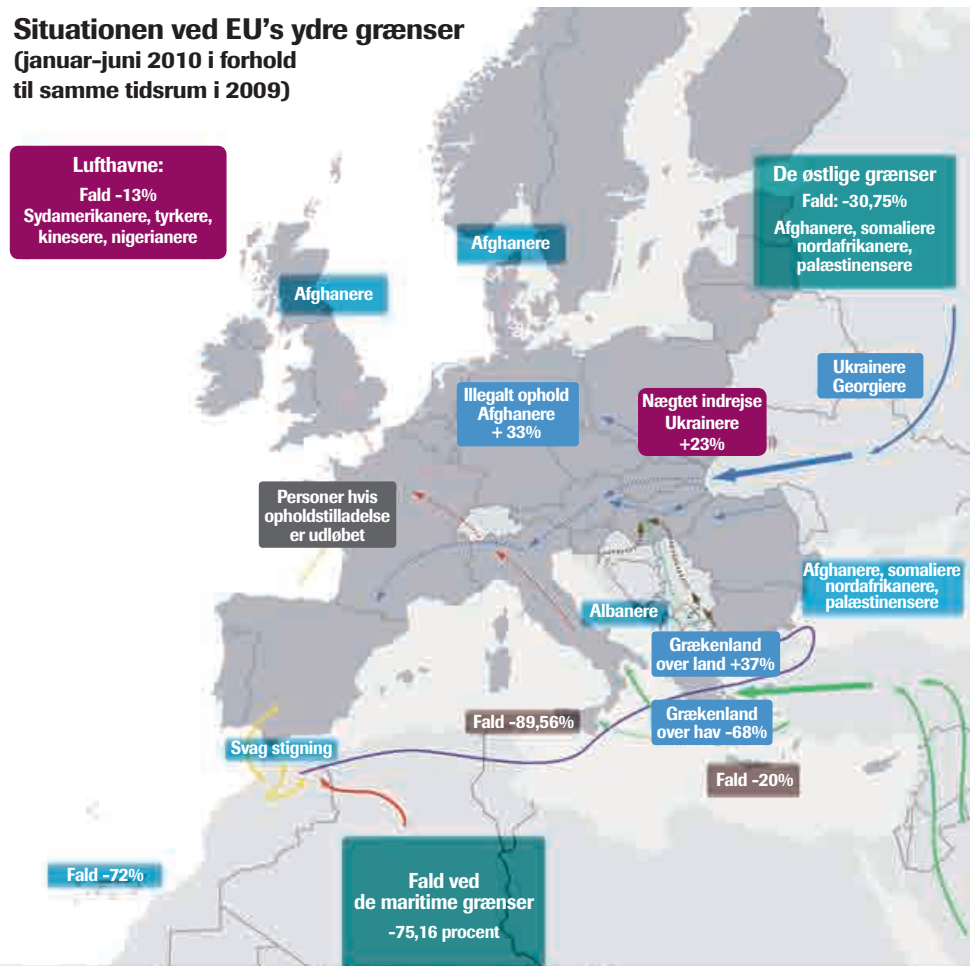
Ifølge tal fra UNHCR arbejder de græske asylmyndigheder med at komme gennem en pukkel på ca. 50.000 asylansøgninger, der endnu ikke er behandlet. Ifølge Prokopios Pavlopoulos, den græske indenrigsminister, kom 50% i 2009 af alle illegale immigranter til EU ind i Grækenland, og Grænseagenturet Frontex mener, at den andel var vokset til 90% i oktober 2010. Tallene er dog usikre, og skal bl.a. ses med det forbehold, at EU's grænser i samme periode er blevet mere lukkede andre steder.

Danmark deltager

Danmark er en af deltagerne i Operation Poseidon. Danmark har siden 1993 været undtaget retlige anliggender i EU, herunder også indvandring, når beslutningerne tages på et "overstatsligt" grundlag. Danmark har imidlertid mulighed for på mellemstatslig vis at tilslutte sig alle dele af EU's beslutninger, som undtagelsen udelukker os fra at deltage i på almindelige betingelser. Som deltager i Schengensamarbejdet om indvandring, der i praksis eliminerer grænsekontrollen indenfor EU-området, mener regeringen det er logisk samtidig at deltage i Frontex, der beskytter EU's ydre grænser.

Danmarks tekniske bidrag til Operation Poseidon er af en mere administrativ karakter end de fleste andre landes. F.eks. bidrager Rumænien med en helikopter, med busser og med patruljebiler, mens Danmarks bidrag især består af 3 kontor-enheder. ♦

Situationen ved EU's ydre grænser (januar-juni 2010 i forhold til samme tidsrum i 2009)

Langt fra virkeligheden

Den fælles flygtningepolitik i EU er slet ikke fælles. Og den handler om færre og færre flygtninge.

KRAKELERET. Der er 43 millioner mennesker på flugt i verden. Af dem søgte ca. 260.000 sidste år asyl i Europa. 1.376 fik opholdstilladelse i Danmark.

»Man skulle prøve at finde de rigtige proportioner i debatten,« siger Andreas Kamm, generalsekretær i frivilligorganisationen Dansk Flygtningehjælp.

»EU's politik er krakeleret, i værste fald braser den helt sammen,« vurderer han.

På den ene side producerer Kommissionen, som er EU's daglige ledelse, en lind strøm af nye lovforslag på asyl- og flygtningeområdet. Forslagene går næsten alle ud på, at styrke flygtnings status og rettigheder. Men de forslag tager medlemslandenes regeringer – ikke kun den danske – i større og større grad afstand fra.

Grækenland står alene

Samtidig er det blevet vanskeligere for flygtninge overhovedet at komme til Europa og ansøge om asyl.

De fælles EU-regler, som er trådt i kraft, og dem som Kommissionen vil lave om på, vedrører færre mennesker end tidligere.

Andreas Kamm ser to grunde til, at det hele skrider:

- Vedtagne beslutninger føres ikke ud i livet.
- Medlemslandene har ingen interesse i at hjælpe hinanden.

»Der opstår et voksende gab mellem de

politiske planer og landenes vilje til at implementere, det man faktisk er blevet enige om.

Grækenland producerer nu mange tusinde papirløse immigranter, fordi man ikke magter en tilstrømning på 100.000 mennesker om året, og fordi man står alene med den udfordring.« ♦

Ukraine tur-retur

Antallet af flygtninge, der forsøger at krydse grænsen mellem Ukraine og EU er faldet brat. Det skyldes dårlig behandling i Ukraine, mener menneskerettighedsorganisation.

Flygtninge, som har søgt ind i EU fra Ukraine sendes rutinemæssigt tilbage.

USIKKERT LAND. Spørger man EU's grænseagentur Frontex, skyldes dykket i indvandrere til EU østfra den økonomiske krise i EU, og dermed svindende jobmuligheder, samt en mere effektiv grænsekontrol. Menneskerettighedsorganisationen Human Rights Watch peger på andre – og for EU mere problematiske – årsager.

Human Rights Watch anerkender, at den strammere grænsekontrol har mindsket antallet af grænsekrydsere, men argumentet baseret på økonomisk incitament er for letkøbt, mener organisationen. De talrige afghanere, somaliere og irakere, som Human Rights Watch har interviewet i Ukraine, har ikke haft indtjening som primær årsag til at flygte, men derimod dyb nød.

Ifølge Simone Troller fra Human Rights Watch er de dårlige vilkår, der venter flygtningene i Ukraine, en helt afgørende årsag til, at de vælger andre ruter. Og et ophold her kan være svært at komme udenom p.g.a. en tilbagesendelsesaftale mellem EU og Ukraine.

Aftalen betyder, at EU sender alle flygtninge, der har været i Ukraine før ankomsten i EU, tilbage til Ukraine. Selvom FN's Flygtningehøjkommissariat betegner

Bredt flertal for EU à la carte

Den udbredte EU-entusiasme blandt de danske partier er blevet historie. Når det gælder flygtningepolitik er der et flertal i Folketinget for en à la carte-løsning.

FORBEHOLD. En à la carte-løsning, hvor lande vælger, hvad de vil deltage i, kaldes på EU-sprog for *opt in*, til forskel fra *opt out*, hvor man slet ikke deltager. Mulighed for at skifte fra *opt out* til *opt in* på retsomsrådet fik Danmark sikret sig i forhandlingerne om Lissabon-traktaten.

VK-regeringens plan var så, at Danmark skulle deltage i f.eks. politisamarbejdet, men holde sig uden for flygtninge- og indvandrerpolitikken.

Det er også Socialdemokraternes linje. »Det var jo Mogens Lykketoft og jeg, som udarbejdede den mulighed i sin tid,« siger Henrik Dam Kristensen fra Socialdemokraterne.

Befolkningens forbehold

Grunden til, at Danmark ikke allerede har skiftet fra *opt out* til *opt in* er, at det kan hverken regeringen eller Folketinget beslutte. Der skal en folkeafstemning til, hvis forbeholdet skal afskaffes eller laves om, fordi det gældende retslige forbehold blev introduceret og godkendt ved folkeafstemningen i 1993 om Maastricht-traktaten med de fire forbehold – og derefter bekræftet ved afstemningen om Amsterdam-traktaten fem år senere.

To partier vil bevare forbeholdet. Dansk Folkeparti og Enhedslisten mener begge, at retspolitikken skal afgøres af Folketinget og ikke i EU, selvom de to partier har gan-

ske forskellige holdninger på flygtninge- og indvandrerområdet.

Det Radikale Venstre, Liberal Alliance og SF har villet fjerne forbeholdet helt. Men det billede er under forandring.

SF på opt in-holdet

Da NOTAT lavede et temanummer om asyl og indvandring i juni 2008 sagde SF's flygtninge- og integrationsordfører Astrid Krag, at partiets ønsker til dansk udlændinge- og flygtningepolitik kun kan realiseres gennem en fælles forpligtende EU-politik. Derfor ønskede SF retsforbeholdet afskaffet, forklarede hun.

Hvis det var SF's holdning den gang, så er det i hvert fald ikke den linie, som gælder i dag.

I en aftale mellem Socialdemokraterne, Radikale Venstre og SF fra november 2009 gik de tre partier ind for, at Danmark deltager helt og fuldt indenfor civilret, politisamarbejde og strafferet, men gør brug af "tilvalgsordningen" (*opt in*) på dele af flygtninge- og indvandrerområdet.

»Det er vigtigt, at vi får fælles regler, som giver bedre muligheder for at hjælpe Grækenland med at klare den store mængde asylansøgninger,« siger SF's EU-politiske ordfører Pia Olsen Dyhr.

"Ikke taget stilling"

I spørgsmålet om første modtagerland, og muligheden for at lempe den gældende Dublin-forordning ved kriser, tilslutter SF sig dermed Kommissionens linje.

Men det kan ikke udlægges sådan, at SF generelt er enig med Kommissionens mere flygtningevenlige forslag, og uenig med regeringens strammerpolitik, understreger Pia Olsen Dyhr.

»Regeringen har været dårlig til at melde ud med sin egen holdning, og vi har vel også undladt at tage stilling til de enkelte forslag, fordi de har været dækket af forbeholdet,« siger hun.

Heller ikke Socialdemokraternes Henrik Dam Kristensen har en klar mening om, hvordan partiet stiller sig til de enkelte dele af EU-lovgivningen om flygtningepolitikken:

»Jeg kender ikke de konkrete forslag godt nok,« siger han. ♦

EU's regeringer tager ikke Kommissionens forslag om flygtninges rettigheder alvorligt, mener Dansk Flygtningehjælps generalsekretær.

Ukraine som usikkert for flygtninge i den seneste rapport om landet fra 2007, lod EU i januar 2010 aftalen med Ukraine træde ind i den endelige fase. ♦

Simone Troller er forfatter til en rapport fra Human Rights Watch om bl.a. forholdene i Ukraines flygtningelejre, der bliver offentliggjort på deres hjemmeside (www.hrw.org) den 16. december.

Debat om EU's fiskeripolitik:

På rov i Afrikas farvande?

Konference tirsdag den 7. december kl. 12.45-17.00 i Fællessalen på Christiansborg.

Deltagelse er gratis men tilmelding er nødvendig.

Skal EU's fiskeripolitik være til gavn for fiskebestandene, de afrikanske kystbefolkninger og demokratiet i EU og Afrika? Eller er det vigtigere at sikre EU's enorme fiskeriflådes fortsatte indtjening og eksistens?

Oplæg fra svenske **Isabella Lövin**, Ahmed Mahmoud **Chérif fra Mauretanien**, en repræsentant fra **EU-Kommissionen** samt panel med politikerne **Jens Kirk (V)**, **Bjarne Laustsen (S)**, **Steen Gade (SF)**, **Bente Dahl (RV)**, **Per Clausen (Enh)**.

Arrangører: Fiskerifagligt Netværk og Oplysningsforbundet DEO

Se program og tilmeld dig på www.deo.dk eller telefon 70 26 36 66

Danmark og EU's asylpolitik

Hvad er Danmark med i, og hvor står vi udenfor?

En gennemgang af de seks dele af EU's asylpolitik, og virkningen af Danmarks forbehold.

Stigen til et fælles asylsystem (CEAS – Common European Asylum System) består af seks trin i form af forskellige retsakter. Det handler dels om eksisterende EU-love, der skal laves om, dels om nogle nye initiativer.

Tidligere var målet at blive færdig i 2004, siden blev det til 2010. Nu er det planen, at EU skal være nået til enighed om alle seks trin senest i 2012. Det fremgår af Stockholms-programmet, femårsplanen for beslutninger på det retslige område i EU for perioden 2010-2014.

EU's højeste ledelse, stats- og regeringscheferne, står bag de nye mål og den seneste tidsplan. Men det kniber med enigheden når justits- og indenrigsministrene tager fat på de enkelte dele af planen.

På grund af det danske forbehold fra 1993 for "overstatslige afgørelser" om retspolitik, står Danmark udenfor alle beslutninger på retsområdet som træffes ved flertalsafgørelser. Da stemmereglerne er blevet ændret med Lissabon-traktaten, omfattes Danmark ikke af nye initiativer på grund af det retslige forbehold.

Danmark omfattes dog af to af de gældende EU-love på området – Dublinforordningen og Eurodac-forordningen – på grund af såkaldte "parallelaftaler", der betyder, at Danmark har meddelt, at man gennemfører det samme som de andre lande er blevet enige om.

Men hvis det retslige forbehold skal afskaffes – eller laves om til et opt-in-forbehold, hvor Danmark vælger fra sag til sag om man vil deltage – så kommer de danske politikere til at tage stilling til hvert eneste trin i den fælles asylpolitik.

NOTAT gennemgår her de forskellige retsakter og hvordan de forholder sig til de danske tilstande.

Dublinforordningen

Indebærer: Asylansøgning behandles i det medlemsland en flygtning først ankommer til, og ikke i andre lande.

Aktuelt: Ændringsforslag om at undtage lande, der er under særligt pres, at lægge større vægt på at behandle familiemedlemmer samlet, og at give flygtninge bedre information om procedure og klageadgang.

Danmark: Gælder også i Danmark. Vil kræve ny parallelaftale – eller fuld tilslutning – hvis de øvrige lande bliver enige om de foreslåede ændringer. I givet fald vil det kræve ændring af dansk lov. Regeringen er forsigtigt positiv over for ændringsforslagene.

Eurodacforordningen

Indebærer: Regler for at registrere flygtninges fingeraftryk, for at forhindre flygtninge i at omgå Dublin-forordningen og søge asyl i flere lande.

Aktuelt: Ændringsforslag om hensyn til databeskyttelse og adgang til flere oplysninger end hidtil. Et tidligere forslag om at lade politiet få adgang til registret blev trukket tilbage i oktober 2010.

Danmark: Gælder også i Danmark. Vil kræve ny parallelaftale – eller fuld deltagelse – hvis de øvrige lande bliver enige om de foreslåede ændringer. I givet fald vil det kræve ændring af dansk lov. Regeringen er forsigtigt positiv over for ændringsforslagene.

Flygtningedefinitionsdirektivet (i dag Kvalifikationsdirektivet)

Indebærer: Definitioner af hvem, der er flygtning samt standarder for flygtninges rettigheder.

Aktuelt: Ændringsforslag om at fjerne forskelle på flygtninge og personer, der af anden grund behøver beskyttelse, om at tage hensyn til køn ved afgørelse om flygtningestatus, om øget hensyn til ofre for menneskehandel og sindslidende, om bredere definition af, hvad et familiemedlem er, om pligt til at informere på et sprog som flygtninge kan forstå, om ret til social bistand lige som statsborgerne i medlemslandene, om ret til lægehjælp, og om pligt til at give adgang til integrationsprogrammer.

Danmark: Omfattes ikke. Danske definitioner er smallere end EU's. Dansk lov gør det nemmere at udvise flygtninge, og at inddrage opholdstilladser. Flygtninges rettigheder er i højere grad overladt til myndighedernes skøn end garanteret ved lov. Gældende danske regler, nemlig dansk bopælspligt det samme sted i tre år, er i strid med direktivet.

Regeringen modsætter sig de ændringsforslag, som udvider flygtninges rettigheder. Integrationsministeriet skriver i et notat, at EU's regler ikke må medføre en "pull faktor" (d.v.s. tiltrække flygtninge) i forhold til medlemslandenes asylsystemer.

Politieskorte i Kastrup Lufthavn. Danmark er med i de vigtigste dele af samarbejdet om asylpolitik i EU. Det kan dog ændre sig i fremtiden.

Modtagelsesdirektivet

Indebærer: Minimumsregler, for hvordan flygtninge skal modtages.

Aktuelt: Ændringsforslag om at give økonomisk bistand til flygtning på niveau med landenes egne statsborgere, og ret til at søge arbejde efter højst seks måneder (1 dag efter et år). *Forhandlingerne er udskudt efter modstand i Ministerrådet.*

Danmark: Omfattes ikke. Dansk standard ligger under gældende EU-regler, blandt andet ved at asylansøgere ikke må søge arbejde.

Asylstøttekontor og flygtningefond

Indebærer: EU har for nylig fået et Asylstøttekontor (EASO- European Asylum Support Office) med adresse i Maltas hovedstad Valetta, og har siden år 2000 haft en flygtningefond for hjælp til medlemslande med stor tilstrømning af flygtninge.

Aktuelt: Omprioritering af fonden til støtte for asylstøttekontoret.

Danmark: Deltog ikke i oprettelsen af flygtningefonden eller asylstøttekontoret, og betaler ikke til nogen af delene. Regeringen ønsker, at Danmark deltager i dele af kontorets arbejde, i givet fald mod betaling.

Asylproceduredirektivet

Indebærer: Regler for, hvordan asylansøgninger skal behandles.

Aktuelt: Ændringsforslag om blandt andet ligebehandling af ansøgere til asyl og til anden beskyttelse, om udvidet juridisk og medicinsk hjælp til ansøgere, om udvidet ret til at blive i landet, mens der afventes svar fra en afgørelse i anden instans, om en tidsfrist på seks måneder for behandling i første instans. *Forhandlingerne er udskudt efter modstand i Ministerrådet.*

Danmark: Omfattes ikke, men regeringen kalder ændringsforslagene for uheldige, fordi den mener, at de vil forlænge sagsbehandlingen og sænke effektiviteten af medlemslandenes asylsystemer.

Dom om familiesammenføring ikke asylpolitik

Ud over de seks trin hen i mod et fælles asylsystem, har regler for familiesammenføring, herunder en dom fra EU-domstolen, der gik Danmark imod (Metock-dommen), spillet et stor rolle i den danske debat om udlændingepolitik.

Men i den forbindelse er EU-reglerne et direktiv om retten til fri bevægelighed for personer, vedtaget som regler for det indre marked, og ikke som en del i opbygningen af et fælles asylsystem.

Danmark omfattes derfor fuldt ud af det direktivs bestemmelser om familiesammenføring, og stemte i øvrigt for da det blev vedtaget i 2003.

Budgetkontrol og traktatændring = Dansk folkeafstemning?

EU arbejder netop nu på at skabe en permanent EU-lånepulje til trængte økonomier, og på at indføre sanktioner mod alle EU-lande, der ikke overholder stabilitetspagten. Der skal en traktatændring til, men betyder det så, at vi skal have en folkeafstemning i Danmark?

TRAKTATÆNDRING. I foråret 2010 blev EU-landene enige om at skabe en lånepakke på 750 mia. euro, der kan hjælpe kriseramte økonomier. For at få del i hjælpen skal landet reducere sit offentlige underskud så meget, at det holder sig indenfor rammerne af stabilitetspagten, eller også skal de øvrige lande overbevises om, at det pågældende land er godt på vej dertil. I øjeblikket befinder de fleste EU-lande sig langt fra stabilitetspagtens regler om maksimalt budgetunderskud på tre procent og en gæld på maksimalt 60 procent af BNP, så reglerne for adgang til lån er skrappere.

Lånemekanismen udløber i 2013, men det står allerede nu klart, at denne løsning ikke er tilstrækkelig. For det første er det

langt fra alle lande, der har bidraget til puljen. Og nogle lande, som f.eks. Tyskland, har bidraget med uforholdsmæssigt meget. Derfor vil især Tyskland både have lavet ordningen permanent i EU-regi, og samtidig sikre sig, at EU-lande, der ikke er med i Euroen, også kan straffes økonomisk, hvis ikke de overholder stabilitetspagten. Hvordan et sådant strafregiment skal implementeres i praksis, er dog endnu et stridsspørgsmål, og vil blive forsøgt afklaret på topmødet i december 2010.

Budgetstyring

Allerede nu er der mulighed i traktaten for, at medlemslandene kan samordne deres økonomiske politikker, og at det er Ministerrådet, der kan styre denne samordning.

Derfor er der ikke behov for en traktatændring for at gennemføre en sådan foranstaltning, og dermed heller ikke noget umiddelbart juridisk argument for at sende det til folkeafstemning i Danmark. Det kræver blot, at alle lande er enige. En fælles behandling af forslag til landenes finanslove er da også blevet vedtaget i september 2010, og træder i kraft næste år.

Men udgangspunktet er, at hvis ikke det enkelte lands budget overholder reglerne fra stabilitetspagten, kan landet idømmes bøder fra EU. For lande, der allerede er med i Euroen, vil der ikke være tale om yderligere kompetencer til EU med en sådan bødeordning. En bødeordning er derfor umiddelbart mulig at gennemføre for disse lande, så længe de blot selv tilslutter sig den.

For lande, der ikke er med i Euroen, er der derimod tale om kompetenceoverdragelse til EU, hvis EU kan pålægge landene

de bøder, som Eurolande bliver pålagt, hvis de ikke overholder stabilitetspagten.

Folkeafstemning og budgetstyring?

Dette ser imidlertid ud til at blive imødegået ved, at lande, der ikke er med i euroen, ikke bliver tildelt bøder, men i stedet kan få tilbageholdt tilskud fra EU, svarende til størrelsen på den bøde, de ellers ville være blevet tildelt.

På den måde undgår man måske at overdrage kompetence til EU, men konsekvensen bliver nøjagtig den samme: EU kan straffe alle medlemsstater, der ikke overholder vækst- og stabilitetspagten.

Ifølge Enhedslistens EU-ordfører Per Clausen burde dette i sig selv være grund nok til at tage en folkeafstemning:

»Det er et klart brud på euroundtagelsen, hvis vi kan få inddraget det samme beløb i vores indtægter fra EU, som Eurolandene skal betale i bøde. F.eks. vil statsministeren ikke udelukke, at der kan blive stillet konkrete krav til vores arbejdsmarkedspolitik, og vores pensionsalder. Derfor må dette føre til folkeafstemning i Danmark.«

Der har endda været tale om at kunne fratage landene deres stemme i Ministerrådet, men denne løsning er umiddelbart blevet skrottet efter pres fra en række EU-lande – ikke mindst, fordi det ville betyde overdragelse af kompetence til EU,

Den tyske kansler Angela Merkel går ikke af vejen for traktatændringer på vejen mod en fælles økonomisk politik.

Franske fagforeningsfolk i en europæisk demonstration mod EU's økonomiske politik den 29. september i år. Op mod 100.000 deltog i demonstrationen.

og dermed med stor sikkerhed udløse en folkeafstemning i flere EU-lande, herunder Danmark.

Der er altså politiske argumenter for en folkeafstemning, hvis Danmark skal kunne straffes for ikke at overholde stabilitetspagten. Men juridisk er det ikke sikkert, det er nødvendigt.

En permanent lånepulje

Som nævnt har EU allerede en lånepulje på 750 mia. euro, der udløber i 2013. Det kan lyde som mange penge, men det er ikke meget mere, end der måske vil skulle til for at redde f.eks. Spanien, et af EU's mest kriseramte lande, hvis landet skulle komme i tilsvarende problemer, som Grækenland var i foråret 2010.

Imidlertid er det ikke politisk uproblematisk at indføre en permanent lånepulje, idet Tyskland nægter at lade den nuværende ordning, der udløber i 2013, fortsætte, med mindre den bliver skrevet ind i selve traktaten. Baggrunden for Tysklands holdning skal findes i en frygt for, at Tysklands forfatningsdomstol vil kende ordningen ulovlig efter tysk ret, hvis ikke den er indskrevet som en del af EU's traktater. Desuden er der også bekymring i Tyskland for, at det bliver Tyskland, som EU's stærkeste økonomi, der vil bidrage med mest til redningspakken, hvis ikke det bliver skrevet i traktaten.

Planen er netop nu, at Rådet, Parlamen-

tet og Kommissionen kan nå til enighed om en model senest i sommeren 2011, hvorefter traktatændringen kan ratificeres af de enkelte medlemslande senest medio 2013. Denne deadline er vigtig, da den nuværende lånemekanisme udløber på dette tidspunkt.

Folkeafstemning om lånepuljen?

Derved bliver der åbnet op for, at der kan komme folkeafstemninger i en række medlemslande, hvilket dog er et kardinalpunkt for langt de fleste EU-ledere at undgå. Derfor lægges der også op til, at traktatændringen skal gøres så lille og præcis som mulig.

Som det er nu, er det dog ikke tilladt for medlemsstaterne at hæfte for hinandens gæld (TEUF 125), hvilket vil være en umiddelbar forudsætning for at indføre en egentlig EU-lånepulje. Hvis dette ændres, vil der være tale om en overdragelse af kompetence til EU og dermed automatisk folkeafstemning i Danmark og muligvis også en række andre lande.

Derfor sigter Rådet efter at undgå at ændre på denne artikel. Hvordan dette præcis vil komme til at ske, er stadig uafklaret, men EU's præsident Herman van Rompuy ventes at fremlægge et forslag til løsning på topmødet i december 2010. ♦

ANNONCE

Begik politikerne grundlovsbrud?

Lissabon-traktaten kom ikke til folkeafstemning

Hvor går grænsen for politikernes afgivelse af magt til EU uden at befolkningen bliver hørt? Synes du at Højesteret skal tage stilling til dette spørgsmål, så bidrag til retssagen. Vi skal bruge kr. 500.000 inden d. 13. december 2010 for at prøve sagen ved Højesteret!

Støt via SMS med 100 kr: SMS teksten: 'LS' til 1919

Koster 100 kr. + alm. SMS trafiktakst. Beløbet bliver trukket via din telefonregning eller **indbetal beløb** på: reg. nr. 0400, konto nr. 4015695426.

Du kan følge med i indsamlingen på www.lissabonsagen.dk eller på [facebook/lissabonsagen](https://www.facebook.com/lissabonsagen).

FOLKEAFSTEMNINGSKOMITE 2010

www.lissabonsagen.dk, adresse: Næbvej 49, 4720 Præstø, tlf. 55980644.

Månedens interview:

Demokratiets tilstand

NOTAT tager pulsen på demokratiets tilstand – i Danmark og Europa. Vi interviewer en person, som på den ene eller anden måde har gjort sig tanker om, hvordan det går med den demokratiske debat og borgernes indflydelse på samfundsudviklingen.

”Vi er bare

Demokratiet er sløjftet på universiteterne, mener formanden for Dansk Magisterforening.

UDEMOKRATI. På spørgsmålet om, hvordan det står til med demokratiet på de højere uddannelser, med medarbejderindflydelsen, bliver Månedens Interview sparket i gang med manér.

»Altså, dét kan ikke blive et langt interview, for den er bare væk,« griner formanden for Dansk Magisterforening, Ingrid Stage.

»Det mener jeg virkelig,« understreger hun.

Hun blev valgt som Dansk Magisterforenings første kvindelige formand i 2001. Og demokratiets kranke skæbne på de danske uddannelsesinstitutioner kan ifølge Ingrid Stage spores omtrent lige så langt tilbage, mere præcist tilbage til den danske universitetslov fra 2003, som Dansk Magisterforening siden har kæmpet stædigt for at få lavet om. Den betød ifølge Ingrid Stage en forringelse af den akademiske frihed, en forringelse af universiteternes selvbestemmelse, og en fundamental forringelse af medarbejderdemokratiet.

»Med hensyn til fjernelse af medindflydelse, så er vi gået længere end nogen andre lande. Vi er bare fuldstændig ekstreme,« mener hun.

Blå bog

Ingrid Stage blev uddannet i 1979 som cand.mag. i engelsk, og fagleder og lektor i engelsk ved Handelshøjskolecentret i Slagelse 1994–2000.

Blev i 2001 valgt som den første kvindelige formand for Dansk Magisterforening, siden genvalgt fem gange.

Blev i 2009 valgt som næstformand i Akademikernes Centralorganisation (AC), er desuden formand for udvalget for forskning og uddannelse i AC, medlem af Kvinderådets styrelse og medlem af bestyrelsen for Institut for Menneskerettigheder.

fuldstændig ekstreme”

De demokratiske forringelser ligger blandt andet i, at hvor lærerne tidligere i udstrakt grad selv bestemte over egen undervisning, lagde egne semesterplaner, og selv kunne stemme deres egen ledelse ind, så er tingene i dag vendt fuldstændig på hovedet.

Alle kigger op

»Når det gælder det faglige indhold – uddannelser, eksamen, og så videre – så er dem, der sidder med den faglige viden totalt sat uden for spillet, fordi al legitimitet går opad, og ikke nedad i systemet. Studielederen og institutlederen kigger opad til dekanen, som kigger opad til rektor, som kigger opad til bestyrelsesformanden, som kigger opad til ministeren,« uddyber Ingrid Stage, og det er ikke ligegyldige formliteter vi taler om:

»Det er så håbløst, at dem, der sidder inde med den faglige viden, kun hvis de får lov – hvis der er en god institutleder, hvis der er en god dekan, hvis der er en god rektor – kan få lov til at påvirke, hvordan uddannelserne skal være. Men det er ikke en ret, og det synes jeg simpelthen er så kunstigt. [...] Man er simpelt hen nødt til at involvere den menige forsker i højere grad. For det første får man mere substantiel viden på den måde, og for det andet er det totalt ødelæggende for arbejdsmiljøet, at man ikke kan få lov til at lave det, man selv synes, der er kvalitet i.«

En international nyliberalistisk tendens

Den manglende medarbejderindflydelse er dog kun ét element i en større tendens mod markedsorientering af uddannelser, der er et fænomen, der gør sig gældende internationalt.

»Det hele bliver ”korporatiseret”; og man får direktører og managers over det hele. Det er ”New Public Management”, som på universiteterne betyder, at man har sådan en hærskare af direktører og vicedirektører, og sådan noget, som man aldrig har haft før, og som universiteterne klarede sig udmærket uden,« erklærer Ingrid Stage.

Op hun ved, hvad hun taler om, for Dansk Magisterforening har en helt cen-

tral rolle internationalt, blandt andet som en aktiv spiller i paraplyorganisationen Education International, der dækker over 3 mio. universitetslærere og 30 mio. medlemmer i alt. Her er Ingrid Stage med egne ord »tit med, når der skal siges noget«.

Det er ikke mindst de industrialiserede landes samarbejdsorganisation, OECD, som hun spiller op imod.

»Det er OECD, der sætter alle de der nyliberale tendenser i gang, men de bliver da godt støttet – vil jeg så sige – af mange af de ting, der foregår i EU,« forklarer Ingrid Stage og uddyber at dette blandt andet kan ses i de moderniseringsplaner for universiteterne, og »mange af de store papirer og dokumenter, der kommer fra EU«.

UNESCO og eksperterne som modvægt

I modsætning til OECD’s markedsorienterede visioner om fremtidens uddannelser tegner UNESCO historisk en linje, som kommer de ansatte mere i møde. Organisationen opstillede således i 1997 en række anbefalinger om ordentlige vilkår for ansatte på højere uddannelser, herunder kollegial ledelse, ordentlig løn, faste ansættelser.

Med henvisning til UNESCO’s anbefalinger klagede Dansk Magisterforening i 2007 over forholdene i Danmark, og efterfølgende har ikke blot én ekspertkomité på UNESCO’s vegne men også en komité, nedsat af regeringen selv, påpeget, at det halter i Danmark – især med den akademiske frihed og med medarbejderindflydelsen. Og overraskende nok var den komité, som regeringen selv nedsatte, den mest kritiske:

»De ville ikke direkte gå ind og sige, at universitetsloven skulle skrives om, men de skrev dog, at der var problemer med forskningsfriheden, og at man skulle gøre noget mere i forhold til medlemsinvolvement, og også at det var et problem, at regeringen blandede sig for voldsomt i alle detaljer om uddannelsespolitikken,« forklarer Ingrid Stage, men fortsætter lakonisk om den daværende forskningsministers reaktion:

»I begge tilfælde gik Helge Sander ud og overså fuldstændig den kritik, der fak-

tisk lå begge steder fra, og sagde, at ”nu var de totalt frikendt”.«

Serviceinstitution for erhvervslivet

Selvom universitetsloven i disse dage er under revision, ser Ingrid Stage dog ikke særlig optimistisk på den umiddelbare fremtid:

»Jeg synes virkelig vi er på vej hen i sådan en serviceinstitution for erhvervslivet, som presser kandidater ud i hobetal, som helst ikke skal nå at tænke sig om, men som, når de kommer ud, er fuldstændig parate til at arbejde i en privat virksomhed indenfor det lille område, som de nu har besluttet,« siger Ingrid Stage, og fortsætter:

»Det kan ikke passe, at det udelukkende skal handle om at erhvervslivet skal have leveret noget viden, som de så kan commercialisere videre i produkter; at det kun er det det skal handle om.«

»Universiteterne er på vej væk fra sin rolle som særlig institution i samfundet som en uafhængig – og også kritisk røst. Det synes jeg er et voldsomt stort tab,« slår Ingrid Stage fast.

Hvordan ser dit ideelle universitet ud?

»Det er en uafhængig institution, som er til gavn for hele samfundet; en kulturinstitution, som naturligvis uddanner kandidater med den nyeste viden, kandidater, som er i stand til at tænke selv, og som ikke bare er blevet sporet snævert ind på en bestemt del af arbejdsmarkedet, og som ikke bare er blevet presset igennem en pølsefabrik,« siger Ingrid Stage. Hun efterspørger mere mangfoldighed og uafhængighed. Forskningsfrihed, siger hun, er blot en teori, hvis man hele tiden skal søge midler, og hvis ansættelser hele tiden er tidsbegrænsede.

Men hverken søsterorganisationen DJØF eller paraplyorganisationen for både DM, DJØF og Gymnasielærerforeningen – Akademikernes Centralorganisation (AC) – er særlig kritiske overfor situationen i dag, »der er selvfølgelig nogle punkter, men jeg mener faktisk, vi står ret alene. Til gengæld, så er jeg ret sikker på, at vi er i overensstemmelse med ret mange af dem, der faktisk er på universiteterne,« slutter Ingrid Stage. ♦

TALERSTOLEN

**Af
Christel Schaldemose,
medlem af
EU-Parlamentet,
Socialdemokraterne**

Indtryk fra Solens Rige

En tirsdag morgen kl. 6 snørede jeg løbeskoene, som så mange danskere gør det i disse år. Men denne morgen var alligevel helt speciel. For den løbetur, jeg begav mig ud på, var i en smuk og fredfyldt park midt i Tokyo.

Løbeskoene var pakket i kufferten i forbindelse med en rejse, som jeg deltog i som medlem af Europa-Parlamentets Japan-delegation. Jeg og tre andre medlemmer af Europa-Parlamentet skulle i løbet af en lille uges tid forberede et større initiativ for at intensivere samhandlen mellem Europa og Japan. De sælger mange varer til os, men vi har ikke helt så let ved at komme ind på det japanske marked, der med dets 127 millioner indbyggere er særdeles interessant.

Jeg pendler til hverdag mellem min familie på Frederiksberg og et krævende hverv som medlem af Europa-Parlamentet i Bruxelles. Så det er ikke særlig tit, jeg takker ja til også at rejse ud i verden i arbejdsmedfør. Men dette besøg var heldigvis det hele værd. Med fem til otte møder dagligt på programmet, var det bestemt hverken ferie eller spildtid, og jeg kom hjem med utrolig mange indtryk, inspiration og ny viden.

Bortset fra værdifulde input til, hvordan vi øger samhandel og gensidigt opprioriterer hinanden på den storpolitiske scene, hæftede jeg mig særligt ved Japans skarpe fokus på energieffektivitet og miljø. Det skyldes Japans begrænsede naturlige råstoffer, men også at naturen kulturelt og religiøst altid er blevet betragtet som hellig i Japan. Noget, man skal værne om og beskytte.

Europa kan helt sikkert lære meget af Japan. I Tokyo ser du ikke én eneste privatbil parkeret i gaden, ingen smider papir, tyggegummi eller cigaretskodder på gaden, og vold og tyveri er nærmest ikke-eksisterende. Derfor følte jeg mig også ualminnelig tryk ved at løbe i den morgenstille storby.

Men da jeg igen åbnede morgenavisen efter en løbetur tilbage i gode, gamle Frederiksberg Have, tænkte jeg, at Japan så sandelig også kan lære noget af os i Europa. Særligt at stoppe deres stramme kontrol med pressen, men også at høflighed ikke må stå i vejen for, at folk siger deres ærlige mening.

Jeg glæder mig derfor til at fortsætte samarbejdet med mine japanske kolleger, og hvem ved, måske har jeg ikke løbet min sidste morgentur gennem Tokyo.

Siden sidst
NOTAT.dk

EU-Parlamentet kræver fuld barselsløn

Onsdag den 20. oktober vedtog EU-Parlamentet, at alle kvinder skal have fuld barselsorlov i 20 uger, og at det skal være med fuld løn – også selvom de kun har været ansat i få dage.

Vedtagelsen er EU-Parlamentets svar på et forslag til direktiv, der blev fremsat af Kommissionen i 2009, og som var langt mindre vidtgående. Det gik kun ud på, at barselsorloven skulle være i 18 uger, og at kvinderne kun skulle have sygedagpenge.

Da begge forslag vil pålægge medlemslandene store udgifter, vil det endelige direktiv næppe blive vedtaget før om fire-fem år, vurderer Berlingske Tidende.

Se artiklen "Parlamentet kræver fuld barselsløn" på [Notat.dk](#)

EU vil støtte fjernelse af CO₂

At fjerne kuldioxid fra atmosfæren og gemme den i sikre geologiske lag langt under jordoverfladen har længe været en drøm for folk med tilknytning til kulindustrien og de kraftværker, der bygger på kul. Men tanken har også vakt kritik. Modstanderne frygter, at kuldioxiden vil sive ud fra lagene, og dermed vende tilbage til atmosfæren. Samtidig påpeger de, at metoden kræver så megen energi, at der skal udvindes 25 procent flere kul, end der ellers skulle.

Men kulindustrien har stor indflydelse i EU. Derfor har Kommissionen nu meddelt, at den vil støtte 4 projekter til fjernelse af kuldioxid og 4 andre projekter til formindskelse af kullenes udslip af CO₂. Samtidig vil den give støtte til 34 projekter for vedvarende energi.

Pengene udbetales under NER300 programmet, der får sine indtægter fra salg af CO₂-kvoter. Kommissionen regner med, at der på baggrund af de nuværende priser vil være cirka 30 milliarder kroner til rådighed.

Se artiklen "EU vil støtte fjernelse af CO₂" på [Notat.dk](#)

Skal Sarkozy vælge to medlemmer?

Lissabon-traktaten regner med et lidt højere antal medlemmer af EU-Parlamentet end dem, der blev valgt i 2009. Hvordan vælges de ekstra medlemmer?

I de fleste af de berørte lande er det ikke noget problem. Sverige valgte således ved sidste EU-valg 22 medlemmer, selvom kun de første 20 fik en plads med det samme.

I Frankrig havde man ikke på forhånd valgt en metode, der gør det muligt at sende yderligere to mandater til Strasbourg. Derfor har det franske parlament, Nationalforsamlingen, vedtaget, at det skal udpege de to sidste medlemmer. Og da præsident Sarkozys parti har flertal i Nationalforsamlingen, kommer Sarkozy reelt til at udpege disse to medlemmer.

I en artikel i »Arbejderen« den 20. oktober påpegede Søren Søndergaard fra Folkebevægelsen mod EU, at ganske mange afstemninger afgøres med et snævert flertal. Man risikerer altså, at to ikke-folkevalgte medlemmer kan blive tungen på vægtskålen. Den 9. november 2010 sagde Folketinget alligevel ja til den franske beslutning.

Se artiklen "Skal Sarkozy vælge to medlemmer?" på [Notat.dk](#)

Merkel siger nej til EU-skat

Ifølge EUObserver.com har den tyske kansler Angela Merkel sagt nej til, at EU skal kunne opkræve skatter. »Jeg er imod indførelsen af en EU-skat«, sagde hun den 2. november under et besøg i Belgien.

Forslagene om EU-skatter blev fremsat af Kommissionen i oktober. Den nævnte herunder muligheden af at beskatte den finansielle sektor eller at lægge skat på energien. EU får i dag 70 procent af sine indtægter fra en skat, der beregnes på grundlag af medlemslandenes bruttonationalprodukt.

Se artiklen "Merkel siger nej til EU-skat" på [Notat.dk](#)

Redaktion: NOTAT, Christiansborg, 1240 København K. redaktionen@notat.dk
I redaktionen: Kenneth Haar (ansv.), Luise Hemmer Pihl, Páll Helgi Hannesson, Staffan Dahllöf, Michael B. Lauritsen, Henrik Guldborg Bøge og Sven Skovmand.

Udgivet af DEO i samarbejde med EUDemokraterne som får tilskud fra Europa-Parlamentet.

Abonnement: NOTAT, Nordkystvejen 2 F, 8961 Allingåbro, tlf. 86 48 16 00, notat@notat.dk CVR nr.: 18411008

Lay-out og tryk: NOTAT Grafisk, 86 48 16 00

ISSN: 1603-7480

NOTAT
– magasin om Demokrati & Europa

Af
Søren Søndergaard,
medlem af
EU-Parlamentet,
Folkebevægelsen
mod EU

EU vil have planer for atomaffald

14 af de 27 medlemslande i EU har atomkraftværker, og der er i alt 143 af dem. Alligevel har ingen af landene en samlet plan for, hvordan det radioaktive affald kan opbevares. Derfor fremsatte Kommissionen den 2. november 2010 et forslag til direktiv, hvorefter landene i løbet af højst fire år skal udarbejde en plan for, hvordan de vil behandle deres atomaffald.

Kommissionen vil samtidig forbyde, at radioaktivt affald sendes til Rusland eller andre lande uden for EU – en praksis, der navnlig tidligere har været meget anvendt. Derimod må EU's medlemslande godt samarbejde om opbevaringen.

Kommissionen ønsker, at man skal opstille retligt bindende rammer, som kan sikre, at alle medlemsstater anvender de standarder, der er udarbejdet under Den Internationale Atomenergiorganisation (IAEA) for håndtering af brugt atombrændsel og radioaktivt affald, indtil man foretager den endelige deponering. Kommissionen gør dog selv opmærksom på, at der endnu ikke findes et eneste anlæg i hele verden til endelig oplagring af radioaktivt affald.

Se artiklen "EU vil have planer for atomaffald" på Notat.dk

Tyske demonstranter i protest mod atomaffaldstransport i november i år.

EUROKRATLIV

Når historien gentager sig selv

En af de sjove ting ved EU er, at på trods af den ene traktatændring efter den anden og flere og flere ansatte, synes visse problematiske historier at gå igen med nogenlunde samme regelmæssighed, som årtidene.

I år er eksempelvis det 16. år i træk, at EU's revisionsret ser store problemer med EU's regnskaber: For der er stadig så uhyrlige mængder penge, der ikke kan redegøres for, om er brugt korrekt, at det mest af alt minder om en dårlig joke.

På samme måde forholder det sig med problemet med de EU-kommissærer, der skifter posten i toppen af EU-apparatet med en post i toppen af lobby-apparatet; ofte med en sådan fart, at en hvilken som helst Formel-1 kører må se til med misundelse. Det begynder mere og mere at virke som en ny naturlov, at hver gang dele af Kommissionen udskiftes, nøjes nogle med blot at sætte sig om på den anden side af bordet – over til dem, man ellers få dage før var ansat til at holde øje med.

Eller hvad med alle historierne om EU's rejsecirkus? Her er endelig noget, som alle danske EU-politikere tilsyneladende er enige om. De fleste af dem kan da også levere både deres kritik og det ene mere fantasifulde løsningsforslag efter det andet med en sådan overbevisning, at man næsten glemmer, at de fleste politikere og deres partier talte varmt for den traktat, hvor

man skrev hele rejseriet ind – og for alle de efterfølgende traktater, der har beholdt tåbeligheden på tryk. Vi kommer nok til at se den bragt frem en gang eller to mere om året, indtil den engang er blevet løst.

På den positive side må man sige, at det på sin egen forunderlige måde vel er en form for effektivisering. For det må da være let arbejde for en del både journalister og pressemedarbejdere: De samme gamle pressemeddelelser og artikler kan jo stort set genbruges år efter år; blot skal dato, beløb og måske et navn eller to ændres. Men derudover er der basalt set tale om, at de samme historier gentages igen og igen.

Bliver det virkelig aldrig bedre?

Svaret på spørgsmålet må være et klart og tydeligt: Tjoeh, tjæh måske nok engang... med tiden... hvis vi er heldige. Og det er jo sådan set ikke synderligt opløftende – men på den anden side mere opløftende end hvis svaret blot havde været et klart og tydeligt NEJ. For rent faktisk sker der fremskridt på flere af de områder, der er problematiske – det sker bare meget langsomt.

Måske er sandheden i virkeligheden blot, at EU eksisterer i sit eget lukkede kredsløb.

Euromanden

Nordlyset

Jeg kender en del, som ikke rigtig kan lide at sige, at de er EU-modstandere. Det er lidt som at prutte ved middagsbordet. Bondsk, uopdragent og aldeles umoderne. Og især da, hvis der er dannede mennesker til stede. Uha-da-da!

Derfor var det næsten et kulturшок at være gæst på det nyligt overståede landsmøde i "Nei til EU" i Norge. Ikke alene spankulerede de rundt og var stolte over at være EU-modstandere. Men sørme om ikke ministre, partiledere og organisationsfolk ligefrem stod i kø for at hilse på.

"Nei til EU" har også gjort det godt. Med 30.000 betalende medlemmer er de en synlig kraft i det norske samfund i deres kamp for social solidaritet, demokrati og internationalt udsyn. Og for sjette år i træk viser meningsmålingerne, at et flertal af den norske befolkning støtter deres nej til EU. I den seneste ville ikke mindre end 62% stemme imod, mens kun 24% ville stemme for.

Dét er der mange forklaringer på. Én af dem er Nei til EU's flotte arbejde. En anden er den aktuelle udvikling i EU, som mildest talt ikke virker overbevisende på selvstændigt tænkende mennesker. En tredje er, at Norge på alle områder klarer sig fortrinligt sammenlignet med landene i Unionen.

Men som en deltager gjorde mig opmærksom på, så skyldes det nok også, at der løbende er en EU-debat i Norge. Det kan lyde paradoksalt, men faktisk er der mere offentlig debat om EU's konkrete politik i ikke-EU-landet Norge end der er i EU-landet Danmark.

Årsagen er den såkaldte "EØS-aftale" mellem EU på den ene side og bl.a. Norge på den anden. Den forpligtiger nemlig Norge til at tage stilling til om nye EU-direktiver skal gøres til en del af norsk lovgivning eller ej.

Man kan bestemt sige meget skidt om EØS-aftalen. Men den betyder, at der løbende er en politisk debat i det norske storting, i de politiske partier, i de store interesse-organisationer (ikke mindst fagbevægelsen) ... og i pressen om den konkrete politik, som EU står for.

I Danmark glider disse direktiver stort set igennem uden diskussion, fordi Danmark som EU-medlem bare har at omsætte dem i dansk lov.

Kendskab gir venskab, siges det tit. Men altså ikke når det gælder EU. Gid Nordlyset også en dag må skinne over Danmark!

Elton John på EU-budget

Regions- og landbrugsstøtte er mange ting, når EU fordeler pengene.

I november var det blevet den tid igen, hvor EU's revisorer som vanligt underkendte EU's regnskaber. For 16. år i træk vendte Unionens revisorer tommelfingrene nedad ved synet af regnskabet for 2009, hvor forklaringerne på over en tredjedel af det samlede bevilgede beløb på ca. 260 milliarder kroner rummede fejl. Regnedrengene kunne kun sige fra.

Med den traditionsrige afvisning af regnskabet, er det også sæson for de gode historier om, hvad pengene er blevet brugt til. Det nok mest prominente eksempel er en koncert i Napoli med den engelske popsanger Elton John, et arrangement, der efter alt at dømme modtog fem millioner kroner fra EU's regionsstøtte. En "skammelig misbrug af EU-midler", udtalte EU-parlamentariker Mario Borghezì fra det højreorienterede Lega Nord – en politisk gruppering, der helst ikke vil dele land med napolitanerne. Og han må vide, hvad han snakker om. Vi skal bare et par år tilbage for at finde en anden politiker fra Lega Nord, som skummede 3 millioner kroner i EU-støtte til en rideskole, der var langt mindre populær end det fremgik af regnskabet.

Mere alvorligt, så kan en nøje gennemgang af regnskaberne vise, at Slovakiet bruger EU's regionaludviklingsmidler til at øge diskriminationen af Roma-befolkningen:

"Amnesty International har fundet tilfælde, hvor EU's regionalstøttemidler er blevet brugt til at finansiere skoler, der adskiller Roma-børn fra andre børn, og til at finansiere infrastrukturprojekter, der

fører til tvangsfjernelse af Romaer," skrev menneskerettighedsorganisationen den 3. juli i år.

Det giver mindelser om episoder i samme land for to år siden, hvor et ministerium f.eks. kanaliserede Roma-støttemidler fra EU til to fodboldhold. Der boede ganske vist ikke så mange Romaer i omegnen af klubberne, forklarede ministeriet, men der var da nogle stykker, skrev New York Times den 9. november i år.

Inden det går hen og bliver for Syd- eller Østeuropæisk, skal vi måske lige kigge nordpå. Her kunne TV-avisen den 16. november berette, at en billardklub i Nordjylland havde modtaget landbrugsstøtte fra EU – helt i overensstemmelse med reglerne, forresten. I samme indslag nævnte en svensk EU-parlamentariker en harmonikaskole. Han og Christel Schaldemose (MEP for S) mente nu nok, at landbrugsstøtte skulle gå til landbruget, og hverken til fritidshygge eller fødevarerkoncerner.

Den form for præcision og forudsigelighed har nok lange udsigter i EU. Alligevel går EU-budgettet en strålende fremtid i møde. Når EU-parlamentet skal vurdere de kommende år, er det f.eks. altid med et ønske om mange flere penge. Faktisk ser mange en gevaldig udvidelse af EU-budgettet som den eneste måde, vi kan få en rigtig sund europæisk husholdning, og imødegå kommende finanskriser. Sker det, bliver det rigtig spændende. ♦

Kenneth Haar

